

REFERAT Økonomiudvalget 2022-2025 d. 24-01-2024

Mødedato Onsdag d. 24. januar 2024 kl. 08:30

Mødested Økonomiudvalgsværelset

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Velfærdens Fundament - Aftale om modernisering af Lumby Skole.....	4
Velfærdens Fundament - Lokal velfærdsaftale for Fraugde, Davinde & Birkum.....	8
Frigivelse af anlægsbevilling til klargøring af arealer i Vollsmose.....	13
Udvidelse af garanti for godkendt fysisk helhedsplan, Abigaelsvej Odense C.....	17
Boliger og erhverv ved Bogensevej. Lokalplan nr. 10-1059 til endelig vedtagelse.....	21
Godkendelse af revideret arbejdsklausul og sociale klausuler.....	25
B-sag: Opfølgning på anbefalinger fra § 17, stk. 4-udvalg for frivillighed og civilsamfund.....	32
C-sag: Eventuel udvidelse af arbejdsklausulens anvendelsesområde.....	36
C-sag: Fortsat drøftelse af budgetproces og retning for rammeudmeldingen for Budget 2025.....	38
C-sag: Deltagelse i Folkemøde 2024.....	41
D-sag: Foretræde fra Odense Letbane.....	42

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-2-23

Resume

Godkendelse af dagsorden til Økonomiudvalgets møde den 24. januar 2024.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: Velfærdens Fundament - Aftale om modernisering af Lumby Skole

00.16.00-P27-71-22

Resume

Med denne sag skal byrådet vedtage en aftale om modernisering af Lumby Skole.

Aftalen er blevet til gennem bred borgerinddragelse og dialog mellem Odense Kommune og partnerskabet for Lumby.

Den 3. marts 2021 besluttede byrådet fordelingen af de 625,0 mio. kr. til Velfærdens Fundament – Skoler og lokale aftaler. Lumby var forløber for Velfærdens Fundament, idet Lumby-aftalen blev vedtaget i september 2020. Derfor er der ikke midler til lokalområdet i denne aftale. Fordelingen fra Velfærdens Fundament til Lumby Skole er følgende:

- Modernisering: 4,4 mio. kr.
- Vedligehold: 2,6 mio. kr.

Efter aftale med partnerskabet bag Lumby-aftalen og det nuværende partnerskab foreslås det, at midlerne suppleres med 270.000 kr. fra den tidligere Lumby-aftale, som endnu ikke er realiseret.

Med aftalen bliver Lumby Skoles faglokaler til madkundskab og håndværk & design opgraderet, og toiletforholdene på skolen forbedres. Samtidig får skolens udeområder et løft, så de kan danne ramme om læring, leg og samtidig være et attraktivt mødested for hele lokalområdet.

Effekt

En storby med blandede og velfungerende bydele

Moderniseringsaftalen for Lumby Skole vil give skolen et løft, så den kan danne ramme for et velfungerende, udviklende og aktivt skole- og fritidsliv med udgangspunkt i skolens og borgernes konkrete forslag og idéer.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Aftale om modernisering af Lumby Skole, jf. bilag.
2. Der oprettes og frigives en anlægsbevilling "Velfærdens Fundament – Skoler og Lokale aftaler – Lumby" på 4,4 mio. kr. fordelt på årene 2023 – 2026 under By- og Kulturudvalget. Bevillingen finansieres af Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget.
3. Der flyttes 0,3 mio. kr. fra eksisterende bevilling "Lumby-aftalen BKU" under By- og Kulturudvalget til anlægsbevilling "Velfærdens Fundament - Skoler og lokale aftaler – Lumby" under By- og Kulturudvalget fordelt på årene 2024 – 2025.

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Maria Brumvig deltog ikke i behandlingen af punktet.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens, By- og Kulturudvalgets og Børn- og Ungeudvalgets indstillinger.

Sagsfremstilling

Med Budget 2021 besluttede Odense Byråd at investere 1,8 mia. kr. i velfærdens fysiske rammer frem mod 2030. Velfærdens Fundament skal sikre gode fysiske rammer for byens børn, unge og ældre borgere samt udvikling af byens lokalområder. Bag aftalen står et samlet byråd.

Den 3. marts 2021 besluttede byrådet rækkefølgen på skoler/lokalområder og fordelingen af midler under sporet "Skoler og lokale aftaler", hvor der i alt er afsat 625,0 mio. kr.

Pengene skal bruges til at sætte fokus på lokalområderne og en fremtid, hvor folkeskolen udvikler sig som omdrejningspunkt for fællesskab, aktiviteter og kendskab til hinanden. I den forbindelse skal Odense Kommune rundt til alle skoler og lokalområder i kommunen og føre en demokratisk samtale, så borgere, lokale foreninger mv. får mulighed for at komme med input til ønsker og behov i deres område.

Lumby har et anderledes forløb end velfærdsaftalerne, fordi Lumby allerede har en lokal aftale. Lumby-aftalen var en forløber for Velfærdens Fundament og blev vedtaget i september 2020. I Lumby-aftalen blev der afsat midler til blandt andet en stitunnel under Bladstrupvej. Derfor er fokus i denne aftale på modernisering af Lumby Skole.

Bred inddragelse af lokalområdet

I perioden den 9. til 29. oktober 2023 havde alle borgere, foreninger, bestyrelser mv. i Lumby mulighed for at komme med forslag og idéer til modernisering af Lumby Skole ved besvarelse af et spørgeskema. 363 borgere har bidraget ved at besvare spørgeskemaet. Det svarer til et engagement på hele 29 % af beboerne i Lumby.

Den 12. oktober 2023 blev der afholdt et borgermøde, hvor 10 lokale foreninger og bestyrelser i Lumby deltog og kom med forslag og idéer til styrkelse af Lumby Skole som lokalområdets omdrejningspunkt.

Partnerskabet for Lumby, som består af repræsentanter for skolen og lokale foreninger, har været lokalområdets talerør i processen for indgåelse af aftalen. Partnerskabet har indgået i dialog med Odense Kommune om prioritering af forslagene i moderniseringsaftalen.

Aftale om modernisering af Lumby Skole

Dataindsamlingen viser, at borgernes drømme og idéer overordnet har fokus på følgende:

- Sociale arrangementer, fællesskaber, leg og bevægelse.

Aftalen mellem partnerskabet for Lumby og Odense Byråd indeholder nedenstående konkrete initiativer, der alle bidrager til at opfylde borgernes, skolens og de lokale foreningers drømme om en endnu bedre lokal skole.

- Opgradering af faglokale til madkundskab
Faglokalet til madkundskab moderniseres, så rammerne for undervisningen og foreningernes sociale arrangementer som for eksempel fællesspisning forbedres.
- Opgradering af faglokale til håndværk & design
Der tænkes en ny løsning for håndværk & design, idet undervisningen i design-delen primært foregår i skolens aula, som samtidig er et gennemgangsrum. Aulaen indrettes med fleksible løsninger for vægge/skillerum, så det ikke fremstår som et gennemgangslokale, og det derved mere hensigtsmæssigt kan bruges til undervisning i mindre grupper. Aulaen skal fortsat kunne bruges som et stort samlingssted til forældremøder, borgergrupper med videre.
- Attraktive uderum til leg og læring og mødested for hele lokalområdet
Det er et udbredt ønske fra skolen og i borgerinddragelsen, at skolens udeområder får et løft både æstetisk og funktionelt i form af nye redskaber til leg og bevægelse for eksempel tarzanbane, klatrepyramide, trampoliner med videre. Tillige har skolen et ønske om at få skabt uderum, så læringsmiljøerne kan trækkes med udenfor.
- Nytænkning og opgradering af toiletter
Der etableres adgang til skolens gårdtoiletter indefra, og de moderniseres til unisex brug. Tillige renoveres toiletterne ved gymnastiksalen og toiletterne i dele af centerafdelingen, så de er mere trygge og behagelige for målgruppen af elever.

Vedligehold på skolen

Beløbet til vedligehold er på forhånd fordelt på konkrete presserende vedligeholdsopgaver med baggrund i en faglig/objektiv vurdering af behovet på skolen.

Vedligehold på Lumby Skole er følgende:

- Klimaskærm (tag, vinduer, døre, facader) og eventuelt indendørs gulvarbejde.

Lokalrådets engagement

Der har undervejs i forløbet været et stort engagement fra Lumby Skole, borgere og foreninger, og aftalen sigter derfor også imod at koble investeringerne i aftalen til at fastholde og styrke det engagement.

Partnerskabet og lokalområdet forpligter sig i forbindelse med velfærdsaftalen til:

- At bidrage til planlægningen af opgraderingen af faglokalet til madkundskab, så det så vidt muligt understøtter lokalområdets behov i forhold til afholdelse af større arrangementer.
- At bidrage til planlægningen af opgraderingen af skolens udeområde, så det bliver et attraktivt rum for leg, læring og mødested for hele lokalområdet.

Den fulde aftale om modernisering af Lumby Skole og en opsamling på borgerinddragelsen er vedlagt som bilag.

Økonomi

Med denne sag og indgåelse af den lokale velfærdsaftale frigives de afsatte midler fra bevillingen under Økonomiudvalget til By- og Kulturudvalget.

Vedligeholdsmidlerne til skolen på 2,6 mio. kr. er allerede frigivet af byrådet den 1. februar 2023. Med denne sag frigives de resterende 4,4 mio. kr., så der i alt er givet 7,0 mio. kr. til Lumby Skole af Velfærdens Fundament. Tillige omprioriteres 270.000 kr. fra Lumby-aftalen.

	Udvalg	Styringsområde	2024	2025	2026	I alt
Velfærdens Fundament, finansiering af bevilling	ØKU	Anlæg	-960.000 kr.	-1.720.000 kr.	-1.720.000 kr.	-4.400.000 kr.
Eksisterende bevilling "Lumby-aftalen BKU"	BKU	Anlæg	-135.000 kr.	-135.000 kr.	0 kr.	-270.000 kr.
Ny bevilling: VF – Skoler og lokale aftaler – Lumby	BKU	Anlæg	1.095.000 kr.	1.855.000 kr.	1.720.000 kr.	4.670.000 kr.
I alt			0	0	0	0

Afledt drift af aftalen udgør 165.500 kr. årligt, som finansieres af den afsatte ramme til afledt drift af Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget.

Denne sag har ingen konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Aftale om modernisering af Lumby Skole

Data opsamlingsrapport for Lumby

Punkt 3: Velfærdens Fundament - Lokal velfærdsaftale for Fraugde, Davinde & Birkum

00.16.00-P27-70-22

Resume

Med denne sag skal byrådet vedtage en lokal velfærdsaftale for Fraugde, Davinde & Birkum.

Aftalen er blevet til gennem markant borgerinddragelse og dialog mellem Odense Kommune og partnerskabet for Fraugde, Davinde & Birkum.

Den 3. marts 2021 besluttede byrådet fordelingen af de 625,0 mio. kr. til Velfærdens Fundament – Skoler og lokale velfærdsaftaler. Fordelingen til Fraugde, Davinde & Birkum og Tingkærskolen er følgende:

- Modernisering: 7,7 mio. kr.
- Vedligehold: 2,4 mio. kr.
- Lokal aftale: 1,8 mio. kr.

Aftalen giver penge til en række moderniseringer på Tingkærskolen, blandt andet modernisering af flere faglokaler, modernisering af skolens klasselokaler, nye og inspirerende udeområder og et æstetisk løft.

Effekt

En storby med blandede og velfungerende bydele

Den lokale velfærdsaftale for Fraugde, Davinde & Birkum vil give bydelen et løft og danne ramme for et velfungerende, udviklende og aktivt skole- og fritidsliv med udgangspunkt i borgernes konkrete forslag og idéer.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Lokal velfærdsaftale for Fraugde, Davinde & Birkum (Tingkærskolen), jf. bilag.
2. Der oprettes og frigives en anlægsbevilling "Velfærdens Fundament – Skoler og Lokale aftaler – Fraugde, Davinde & Birkum (Tingkærskolen)" på 9,5 mio. kr. fordelt mellem årene 2023-2026, under By- og Kulturudvalget. Bevillingen finansieres af Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget.

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Maria Brumvig deltog ikke i behandlingen af punktet.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens, By- og Kulturudvalgets og Børn- og Ungeudvalgets indstillinger.

Sagsfremstilling

Med Budget 2021 besluttede Odense Byråd at investere 1,8 mia. kr. i velfærdens fysiske rammer frem mod 2030. Velfærdens Fundament skal sikre gode fysiske rammer for byens børn, unge og ældre borgere samt udvikling af byens lokalområder. Bag aftalen står et samlet byråd.

Den 3. marts 2021 besluttede byrådet rækkefølgen på skoler/lokalområder og fordelingen af midler under sporet "Skoler og lokale aftaler", hvor der i alt er afsat 625,0 mio. kr.

Pengene skal bruges til at sætte fokus på lokalområderne og en fremtid, hvor folkeskolen udvikler sig som omdrejningspunkt for fællesskab, aktiviteter og kendskab til hinanden. I den forbindelse skal Odense Kommune rundt til alle lokalområder i kommunen og føre en demokratisk samtale, så borgere og lokale interessenter får mulighed for at komme med deres input til ønsker og behov i deres område.

Den lokale velfærdsaftale for Fraugde, Davinde & Birkum er den tiende af i alt elleve lokale velfærdsaftaler, der påbegyndtes i 2023.

Inddragelse af lokalområdet

Den 5. september 2023 blev der afholdt et online borgermøde for alle borgere i Fraugde, Davinde & Birkum. Til mødet var det i workshops muligt at komme med forslag og idéer til at styrke Fraugde, Davinde & Birkum som lokalområde. Der var over 76 tilmeldte borgere til mødet. Endvidere har det også været muligt at bidrage med input og forslag digitalt i et spørgeskema i perioden fra den 20. september 2023 til og med den 8. oktober 2023. 18 % af borgerne i Fraugde, Davinde & Birkum har bidraget til aftalen via besvarelse af spørgeskemaet.

Partnerskabet for Fraugde, Davinde & Birkum, som består af repræsentanter for skolen, foreninger og bestyrelser i lokalområdet, har været lokalrådets talerør i processen for indgåelse af aftalen. Partnerskabet har drøftet en opsamling på de mange input og har indgået i dialog med Odense Kommune om prioritering af forslagene i den konkrete aftale.

Den lokale velfærdsaftale

Dataindsamlingen viser, at borgernes drømme og idéer overordnet har fokus på 4 temaer:

- Naturen skal binde området sammen
- Leg og udeliv
- Mødesteder for alle aldre
- Trafikale forbedringer

Aftalen mellem partnerskabet for Fraugde, Davinde & Birkum og Odense Byråd indeholder nedenstående konkrete initiativer, der alle bidrager til at opfylde de lokale interessenters og borgernes drømme om et endnu bedre Fraugde, Davinde & Birkum.

Modernisering af Tingkærskolen

- Etablering af overdækkede udendørs arbejdsstationer - (Fraugde)
- Etablering af udendørs "haver til maver" miljø - (Birkum)
- Multilegemiljø – (Fraugde)
- Modernisering af håndværk og design lokalet – (Birkum)
- Modernisering af 0. klasse klasselokaler - (Fraugde)
- Arbejdsstationer uden for klasserne – (Birkum)
- Faglig udsmykning af skolens vægge, gulve og døre – (Fraugde)
- Etablering af flere legemuligheder – (Birkum)
- Fleksibelt/mobilt sanse-/motorikrum, opdatering af gymnastiksal – (Fraugde)
- Etablering af døre til udendørs arealer – (Birkum)

Initiativer i lokalområdet

Opgradering af det grønne område ved Østparken til et mødested for alle aldre

Der skabes derfor et udendørs mødested for unge og andre, i naturen i Østparken, hvor der i forvejen bl.a. holdes Sankt Hans. Mødestedet vil skabe rammerne for at knytte gode sociale bånd på tværs. Mødestedet skal invitere til sunde og trygge ophold med for eksempel overdækkede siddearrangementer.

Legemuligheder på Tingkærskolen (Birkum)

Legemiljøet på Tingkærskolens Birkum-afdeling suppleres med et beløb fra lokalområde-midlerne målrettet opgraderingen af legemulighederne til områdets mindste børn.

Tilskud til blomsterbakke og frugttræer ved kirkegården i Fraugde

Der ydes tilskud til menighedsrådets projekt om ny blomsterbakke og frugttræer ved kirkegården.

Tilskud til biodiversitet ved kirken i Davinde

Der ydes tilskud til menighedsrådets projekt om biodiversitet ved kirken i Davinde.

Tilskud til Davinde Forsamlingshus' projekt Lunden

Davinde Forsamlingshus ønsker at renovere et lejet garageanlæg og ombygge det til et kreativt værksted.

Handicapvenlighed ved Fritidshuset

Der etableres for eksempel en trappelevator, så man nemmere kan komme rundt i huset.

Tilskud til plakatsøjle ved Brugsen

Der ydes tilskud til opsætning af en plakatsøjle, hvor byens borgere og foreninger kan annoncere om kommende arrangementer, byfester eller foreningstilbud.

Tilskud til Fraugde Fodboldklub til opgradering af klubhuset

Der ydes tilskud til Fraugde Fodboldklubs klubhus, så der er endnu bedre forhold for klubbens mange medlemmer.

Etablering af pudebump på Ørbækvej ved Birkum

Der etableres et antal pudebump i Birkum samt eventuelt en 45 km/t zone.

Trafikale ønsker uden økonomi

I aftalen har det ikke været muligt at etablere en ny cykelsti, som ellers var et stort ønske af lokalområdet. Partnerskabet har dog valgt at inkludere tiltaget i den lokale aftale, uden økonomi, for at sætte fokus på dette ønske:

Mange borgere i Fraugde, Davinde & Birkum har efterspurgt, at der skabes bedre muligheder for bløde trafikanter, især omkring Ørbækvej. Partnerskabet er enige om, at der er et stort ønske om en cykelsti ved Tingkærskolen i Birkum, som forbinder Birkum med Tarup-Davinde-området.

Dette kunne for eksempel gøres ved, at der etableres en cykelsti, som løber fra Tingkærskolen (Birkum afdelingen) og til Tarup-Davinde, igennem Birkum, så man på den måde kan færdes mere sikkert rundt i lokalområdet, og så skolen og borgerne i lokalområdet får bedre adgang til Tarup-Davinde-området.

En cykelsti vil løse flere trafikale udfordringer, herunder:

1. Skolebørnene får trafiksikker adgang til Tingkærskolen.

Det er vigtigt for trygheden til og fra skole, og samtidig øges incitamentet blandt børn og voksne til at benytte Tingkærskolens arealer og faciliteter i fritiden. I dag er man tvunget til at færdes langs Ørbækvej.

2. Tingkærskolens adgang til Tarup-Davinde-området

Tarup-Davindeområdet ligger ca. 1 km fra Tingkærskolen, skolernes fælles grejbank er placeret 1,5 km fra Tingkærskolen, og det nyindviede "Mødestedet", der er skræddersyet til undervisning i naturen, outdoormadlavning og motoriske udfordringer, ligger 2,5 km fra skolen. Tingkærskolen har ikke adgang til området, uden at eleverne sendes ud på en gå- eller cykeltur langs en farlig landevej (Ørbækvej). Eneste alternativ er at fragte eleverne i bus. Den trafikale infrastruktur hindrer dermed Tingkærskolens brug af Tarup-Davindeområdet.

Vedligeholdelsesprojekter

På Tingkærskolen vil der blive udført følgende vedligeholdelsesopgaver:

- Udskiftning af lofter
- Udskiftning af linoleumsgulve
- Indvendig maling
- Udskiftning af hoveddøren og ud til skolegården (afd. Fraugde)
- Nyt loft, maling og nyt gulv i gymnastiksal (afd. Fraugde)

Vedligeholdelsesprojekterne er baseret på By- og Kulturforvaltningens faglige skøn – den såkaldte "ingeniørliste" - og har således ikke været et anliggende for partnerskabet.

Lokalrådets engagement

Der har undervejs i forløbet været stort engagement fra borgere og foreninger, og aftalen sigter derfor også imod at koble investeringerne i aftalen til at fastholde og styrke det engagement.

Partnerskabet og lokalrådet inviteres derfor til en videre involvering i flere af tiltagene i aftalen, blandt andet:

- At bidrage til at udforme mødestedet for alle ældre ved Østparken
- At sikre en god kvalitet af materiale på plakatsøjlen

Den fulde velfærdsaftale for Fraugde, Davinde & Birkum og en opsamling på borgerinddragelsen er vedlagt som bilag.

Økonomi

Med denne sag og indgåelse af den lokale velfærdsaftale frigives de afsatte midler fra bevillingen under Økonomiudvalget til By- og Kulturudvalget.

Vedligeholdelsesmidlerne til skolen på 2,4 mio. kr. er allerede frigivet af byrådet den 1. februar 2023. Med denne sag frigives de resterende 9,5 mio. kr. fra den oprindelige fordeling, så der i alt er givet 11,9 mio. kr. til Fraugde, Davinde & Birkum og Tingkærskolen.

	Udvalg	Styrings område	2024	2025	2026	I alt
Velfærdens Fundament, finansiering af bevilling	ØKU	Anlæg	-1.900.000 kr.	-3.800.000 kr.	-3.800.000 kr.	-9.500.000 kr.
Ny bevilling: VF – Skoler og lokale aftaler – Fraugde, Davinde & Birkum (Tingkærskolen)	BKU	Anlæg	1.900.000 kr.	3.800.000 kr.	3.800.000 kr.	9.500.000 kr.
I alt			0	0	0	0

Afledt drift af aftalen udgør 433.500 kr. årligt, som finansieres af den afsatte ramme til afledt drift af Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget.

Denne sag har ingen konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Data opsamlingsrapport for Fraugde, Davinde & Birkum

Lokal velfærdsaftale for Fraugde, Davinde & Birkum (Tingkærskolen)

Punkt 4: Frigivelse af anlægsbevilling til klargøring af arealer i Vollsmose

00.30.08-A00-2-23

Resume

Med denne sag frigives de resterende midler på 5,4 mio. kr. fra bevillingen "Klargøring af arealer i Vollsmose" under Økonomiudvalget. Disse midler indgår i selskabsdannelsen og stilles til rådighed for By- og Kulturforvaltningen. Midlerne er bevilget i forbindelse med budget 2022 som en del af udviklingen af Vollsmose mod en attraktiv og velfungerende bydel.

Arealerne ryddes for bygninger, asfalt, olietanke mv. med formålet at gøre dem indskudsklare til arealudviklingsselskabet. På arealerne opføres det nye kontorhus i Vollsmose samt bebyggelse.

Bevillingen dækker nedrivningen af bygningerne, som huser børnehuset Fyrretræet (Fyrreparken 86 og 88), ungdomsskolevirksomheden Diamanten (Vollsmose Allé 30), børnehuset Verdenshuset og rideskolen (Risingsvej 100). Bøgeparken 130 er jf. udviklingsplanen ikke en del af Odense Kommunes arealer, som skal indskydes i arealudviklingsselskabet. Bøgeparken indgik oprindeligt i nedrivningsplanen. Vurderingen fra styregruppen er dog, at nedrivningen af denne ikke længere er aktuel, hvorfor den udgår.

Bevillingen er øremærket nedrivning med henblik på indskud til arealudviklingsselskabet, men omfatter ikke hele indskudsprocessen, hvor administrationsudgifter til blandt andet advokat og landinspektør pågår.

Af bevillingen er tidligere brugt midler til finansiering af etablering af parkeringsanlæg på 0,6 mio. kr., hvilket er behandlet i en særskilt sag den 20. december 2023 i byrådet.

Salgsindtægtskravet, som ligger på Diamanten (Vollsmose Allé 30), indfris i denne sag, idet der benyttes 1,3 mio. kr. af bevillingen til at dække indtægtskravet. For at være i stand til at klargøre alle arealer og indfri indtægtskrav på Vollsmose Allé 30 omprioriteres 0,6 mio. kr. i 2024 fra den afsatte anlægsramme til nedrivninger.

Afledte økonomiske konsekvenser for Odense Kommune vedrørende deponering, lånoptagelse og ledige anlægsrammer afklares, når der fremgår endelig beslutning om aktiviteterne i det nye bydelshus i Vollsmose.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Der oprettes og frigives en anlægsbevilling "Nedrivning og omdannelse af arealer" på 5,9 mio. kr. under By- og Kulturudvalget. Bevillingen finansieres dels af anlægsbevillingen "Fremtidens Vollsmose – Arealer" og

selskabsklare” med 5,4 mio. kr. under Økonomiudvalget og dels ved en omprioritering af 0,6 mio. kr. fra den løbende anlægsramme ”Nedrivninger” under By- og Kulturudvalget.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Søren Freiesleben stemmer imod, da Enhedslisten stadig modsætter sig diskrimination, tvangsflytninger og nedrivninger af fuldt funktionsdygtige almene boliger.

Udvalgsmedlem Maria Brumvig deltog ikke i behandlingen af punktet.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens og By- og Kulturudvalgets indstillinger.

Udvalgsmedlem Reza Javid stemmer imod, da Enhedslisten stadig modsætter sig diskrimination, tvangsflytninger og nedrivninger af fuldt funktionsdygtige almene boliger.

Sagsfremstilling

Baggrund

Som en del af aftalen i budget 2022 om omdannelse af Vollsmose indskyder Odense Kommune arealer i arealudviklingsselskabet. Her blev der afsat en anlægsbevilling på 6,0 mio. kr. i 2022 – 2024 under Økonomiudvalget til at sikre, at kommunens arealer, der indgår i selskabsdannelsen i Vollsmose, klargøres til bebyggelse. Det betyder, at Odense Kommunes arealer i Vollsmose indskydes i arealudviklingsselskabet, det vil sige ryddes for bygninger, asfalt og olietanke mv.

Af puljen er tidligere brugt midler til finansiering af etablering af parkeringsanlæg på 0,6 mio. kr., hvilket er behandlet i en særskilt sag den 20. december 2023 i byrådet.

Det betyder, at der med indeværende sag frigives de resterende 5,4 mio. kr. af bevillingen til nedrivning af bygningerne.

Området skal klargøres til opførelse af det nye kontorhus i Vollsmose og til bebyggelse af boliger. AP Ejendomme opfører et kontorhus med 450 kommunale arbejdspladser og mindre private udadvendte funktioner i bygningen. Etablering af kontorhuset er nødvendig nu, fordi bygningerne i Egeparken og Birkeparken, der i dag huser kommunale medarbejdere, skal rives ned og derfor fraflyttes i 2026-2027.

Bygningerne

Bygningerne, som står til nedrivning, er børnehuset Fyrretræet (Fyrreparken 86 og 88), ungdomsskolevirksomheden Diamanten (Vollsmose Allé 30), børnehuset Verdenshuset og rideskolen (Risingsvej 100).

Bøgeparken 130 indgik oprindeligt i nedrivningsplanen, men er jf. udviklingsplanen ikke en del af Odense Kommunes arealer, som skal indskydes i arealudviklingsselskabet. Vurderingen fra styregruppen er derfor, at nedrivningen af denne ikke længere er aktuel, hvorfor den udgår.

Nedrivningen planlægges successivt i løbet af 2024-2025, først med nedrivning af Fyrretræet, da det ligger på den grund, hvor kontorhuset er planlagt. Efterfølgende nedrives Diamanten, Verdenshuset og rideskolen, hvilket planlægges at ske samtidig grundet samme kilde til forsyning.

Ved salg af Diamanten er der et budgetteret indtægtskrav på 1,3 mio. kr. ved nedrivning af bygningen, som følge af sagen om nedlæggelse af klubber i 2019 på Børn- og Ungeudvalget. Diamanten er den sidste klub, som sælges, og vil herefter blive indskudt til arealudviklingsselskabet.

Salgsindtægtskravet, som ligger på Diamanten (Vollsmose Allé 30), indfries i denne sag, idet der benyttes 1,3 mio. kr. af bevillingen til at dække indtægtskravet.

Byrådet godkendte den 20. december 2023 finansiering af UngOdenses garageanlæg med 0,6 mio. kr. ud af den samlede bevilling på 6,0 mio. kr., da flytningen af garageanlægget er en konsekvens af byudviklingen.

Det betyder, at der med indeværende sag frigives de resterende 5,4 mio. kr. af bevillingen til nedrivning af bygningerne.

Budgettet for nedrivning af bygninger og klargøring af arealer er baseret på fire adresser i Vollsmose herunder Fyrreparken 86 og 88, Diamanten (Vollsmose Allé 30) og Verdenshuset Børnehus på Risingsvej 100, hvor rideskolen og garageanlægget ligger.

Ifølge udviklingsplanen er Bøgeparken ikke en del af Odense Kommunes arealer, som skal indskydes i arealudviklingsselskabet. Bøgeparken indgik dog oprindeligt i budgettet for nedrivningsplanen med en udgift på 1,3 mio. kr. Styregruppen har senere vurderet, at nedrivningen af denne ikke længere er aktuel. Derfor udgår den og frigør 1,3 mio. kr. i nedrivningsbudgettet til at finansiere 0,6 mio. kr. til garageanlæg, som behandles i særskilt sag.

Det betyder samtidig, at der er behov for en omprioritering på 0,6 mio. kr. fra en løbende anlægsramme til "Nedrivninger" for at skabe rum til at etablere garageanlæg og nulstille indtægtskravet på 1,3 mio. kr. til Vollsmose Allé 30 (Diamanten), som oprindeligt ikke indgik i budgettet.

Tabel 1:

	Overslagspris (i 1.000 kr.)
Budget	
Fyrreparken 86	-1.100
Fyrreparken 88	-1.150
Bøgeparken 130	0
Diamanten (Vollsmose Allé 30), Verdenshuset og rideskolen, (Risingsvej 100)	-2.400
Indtægtskrav vedr. salg af Vollsmose Allé 30 (Diamanten)	-1.250
I alt	-5.900
Bevilling	
Samlet bevilling til nedrivning i Vollsmose budget 2022	5.950
Byrådet den 20. december 2023 - etablering af garageanlæg	-600
Restmidler af bevilling	5.350
Omprioritering fra løbende anlægsramme "Nedrivninger"	550
I alt	-

Note: + = indtægter, - = udgifter

Økonomi

Med denne sag oprettes og frigives en ny anlægsbevilling på i alt 5,9 mio. kr. til nedrivning og omdannelse af arealer i Vollsmose, hvilket primært finansieres fra anlægsbevillingen "Fremtidens Vollsmose – Arealer gøres selskabsklare" på 5,4 mio. kr.

Arealet ved Vollsmose Allé 30, hvor ungdomsskolevirksomheden Diamanten ligger, indgår som ét af arealerne, der indskydes i arealudviklingselskabet. Ved salg af Diamanten er der et budgetteret indtægtskrav på 1,3 mio. kr. ved nedrivning af bygningen. Salgsindtægtskravet, som ligger på Diamanten, indfris i denne sag, idet der benyttes 1,3 mio. kr. af bevillingen til at dække indtægtskravet.

For at være i stand til at klargøre alle arealer og indfri indtægtskrav på Vollsmose Allé 30 (Diamanten) omprioriteres 0,6 mio. kr. i 2024 fra den afsatte anlægsramme til nedrivninger.

Tabel 2 viser sagens økonomiske konsekvenser herunder Odense Kommunes kassebeholdning:

Bevilling	Styrsområde	Udvalg	2023	2024	2025	I alt
Ny bevilling til nedrivning og omdannelse af arealer	Anlæg	BKU	0	4.900.000	1.000.000	5.900.000
Fremtidens Vollsmose - arealer gøres selskabsklare	Anlæg	ØU	-1.800.000	-3.550.000		-5.350.000
Nedrivningspuljen	Anlæg	BKU	0	-550.000	0	-550.000
Midlertidig kassepåvirkning	Finansposter	Intet udvalg	1.800.000	-800.000	-1.000.000	0
I alt			0	0	0	0

Note: + = indtægter, - = udgifter

Som følge af, at bygninger nedrives og arealerne gøres klar til indskydelse i arealudviklingselskabet, spares der afledt drift på 1,4 mio. kr. årligt, hvilket jf. kommunens økonomistyringsprincipper skal retur til kommunens fælles råderum, så de kan indgå i nye prioriteringer. Midlerne til den sparede afledte drift vil indgå i den halvårslige økonomiopfølgning i efteråret i det år bygningen nedrives.

Punkt 5: Udvidelse af garanti for godkendt fysisk helhedsplan, Abigaelsvej Odense C

03.02.00-G01-51-22

Resume

Denne sag handler om at øge en tidligere meddelt kommunal garanti for lån til en fysisk helhedsplan Abigaelsvej, Odense C.

I forbindelse med projekteringen af arbejdet viser budgetrammen en overskridelse, som primært skyldes indekseringen af byggearbejder og rentestigninger. Civica anmoder derfor om at få hævet den kommunale garanti fra 31,6 mio. kr. til 32,7 mio. kr.

Helhedsplanens samlede økonomiske ramme udgør herefter 87,4 mio. kr. mod tidligere 70,4 mio. kr.

Det er en betingelse for helhedsplanen, at kommunen stiller garanti for realkreditlånet og bidrager med kapitaltilførsel. Garantibehovet er beregnet til 94 % for de støttede lån 34,8 mio. kr. Garantien for de ustøttede lån er beregnet til 0 %. Landsbyggefonden giver sikkerhed for halvdelen af et eventuelt tab på garantiforpligtigheden (også kaldet regaranti) på de støttede lån.

Endelig beregning af garantierne sker ved projektets afslutning, hvor ejendommene igen vurderes, og ny kommunal garanti beregnes.

Udvidelsen af garantien har ingen konsekvenser for huslejen, og kommunen skal ikke tilføje yderligere kapital.

Forvaltningen anbefaler, at Civica arbejder videre med projektet.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstillet til udvalget, at byrådet godkender:

1. Udvidelsen af den kommunale garanti for realkreditlånet fra 31,6 mio. kr. til 32,7 mio. kr.
2. Helhedsplanens samlede økonomiske ramme hæves fra 70,4 mio. kr. til 87,4 mio. kr.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Maria Brumvig deltog ikke i behandlingen af punktet.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Det fremgår af styrelseslovens § 41, at optagelse af lån og garantiforpligtigelse skal træffes af byrådet. Derfor behandler By- og Kulturudvalget og byrådet denne sag om optagelse af et højere lån og en udvidelse af garantien.

Den almene boligafdeling 1, Socialt Boligbyggeri som administreres af Civica, er opført i 1938-1939 og består af 60 familieboliger. Boligerne er beliggende Abigaelsvej 16-34 i Åløkkekvarteret, Odense C. Formålet er at opnå en samlet løsning af afdelingens bygningsmæssige problemer og fremtidssikre afdelingen med attraktive og tidssvarende boliger.

Byrådet godkendte på mødet den 8. december 2021 en fysisk helhedsplan med en kommunal garanti på op til 31,6 mio. kr. samt kapitaltilførsel på 0,1 mio. kr. Civica anmoder derfor om at få hævet den kommunale garanti fra 31,6 mio. kr. til 32,7 mio. kr.

Overskridelsen af budgetrammen skyldes primært indekseringen af byggearbejderne, rentestigninger og omkostningsforhøjelser på rådgivning, genhusning og huslejetab.

Det er en betingelse for helhedsplanen, at kommunen stiller garanti for realkreditlånet og bidrager med kapitaltilførsel.

Husleje

Den gennemsnitlige husleje blev i 2021 beregnet til 867 kr. pr. m² pr. år. i 2020-priser. Merudgiften medfører ikke yderligere huslejestigning.

Øvrige forhold

Helhedsplanen Abigaelsvej blev vedtaget på beboermødet den 7. oktober 2021, hvor 47 stemte for og to imod. Da udvidelsen af garantien ikke får konsekvenser for den beregnede husleje eller helhedsplanen, er der ikke afholdt ny beboerafstemning.

Byggestart forventes igangsat marts 2024 og færdiggjort ved udgangen af 2026.

By- og Kulturforvaltningens anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at Civica arbejder videre med projektet. Den fysiske helhedsplan er nødvendig for afdelingen, og sikrer, at der er attraktive boliger.

Lovhjemmel

Fysiske helhedsplaner bliver gennemført i henhold til lov om almene boliger mv., kapitel 7.

Økonomi

Økonomiafsnittet består af kapitaltilførsel og garanti for realkreditlån.

Kapitaltilførsel

Odense Kommune har bevilget 100.000 kr. som kapitaltilførsel til afdelingen. Boligorganisationen, realkreditinstituttet og Landsbyggefonden bidrager med i alt 0,4 mio. kr. Kapitaltilførsel udgør herefter i alt 0,5 mio. kr. Dette beløb hæves ikke.

Garanti for realkreditlån

Helhedsplanen forventes at koste op til 87,4 mio. kr. Heraf er ca. 34,8 mio. kr., er arbejder, der støttes af Landsbyggefonden, og ca. 52,6 mio. kr. er ustøttede arbejder.

Opsparing i afdelingen, brug af egen trækningsret i Landbyggefonden, fællespuljetilskud, tilskud fra dispositionsfonden, midler fra reguleringskontoen samt kapitaltilførsel på i alt 18,4 mio. kr. fratrækkes.

Optagelse af realkreditlån udgør herefter i alt 69,0 mio.kr. fordelt på støttede lån på 34,8 mio. kr. og ustøttede lån svarende til 34,2 mio. kr.

Det er en betingelse for helhedsplanen, at kommunen stiller garanti for realkreditlånet der overstiger 60 % af ejendomsvurderingen, og bidrager med kapitaltilførsel. Garantibehovet er beregnet til 94 % for det støttede lån, som udgør 34,8 mio. kr., og for det ustøttede lån er garantien beregnet til 0 %. Den kommunale garanti udgør herefter samlet 32,7 mio. kr.

Udvidelsen af det forhøjede beløb for det støttede lån er foreløbigt godkendt af Landsbyggefonden og afventer kommunens godkendelse. For de støttede lån yder Landsbyggefonden 50 % regaranti. Det vil sige, at Landsbyggefonden skal refundere kommunen halvdelen af det tab, kommunen måtte lide, hvis garantien gøres effektiv over for kommunen.

Den samlede gæld i afdelingen efter reovering vil blive op til 71,0 mio. kr. bestående af eksisterende restgæld 2,0 mio. kr. og optagelse af nyt kreditlån på 69,0 mio. kr. svarende til ca. 17.199 kr. pr. m².

Efter reovering udgør den samlede kommunale garanti for Abigaelsvej op til 32,7 mio. kr., som udgør ny kommunal garanti forhøjelse på 1,1 mio. kr. og eksisterende garanti på 31,6 mio. kr.

Garantien påvirker ikke kommunens låneramme, men en godkendelse indebærer, at kommunen påtager sig en økonomisk risiko.

Hvis udvidelsen ikke bliver vedtaget, kan den fysiske helhedsplan ikke gennemføres.

Bilag

Oversigtskort Abigaelsvej.pdf

Punkt 6: Boliger og erhverv ved Bogensevej. Lokalplan nr. 10-1059 til endelig vedtagelse

01.00.00-G01-20-21

Resume

By- og Kulturudvalget besluttede den 30. august 2023 at fremlægge forslag til lokalplan nr. 10-1059 Boliger og erhverv ved Bogensevej i otte ugers offentlig høring.

Planforslagene har været i offentlig høring fra den 31. august 2023 til den 27. oktober 2023. Der er i perioden indkommet tre høringssvar fra borgere.

De indkomne høringssvar omhandler følgende:

- Forslag til materialer og udtryk
- Rettelser til kortbilag 1 omkring placering af eksisterende bygning samt træer
- Skyggegener fra træer
- Indbliksgener

Høringssvarene er refereret i en forkortet version i en hvidbog, hvor der også er givet forslag til svar på de indsendte høringssvar.

Høringssvarene er i deres fulde ordlyd vedhæftet bagest i hvidbogen.

By- og Kulturforvaltningen har vurderet høringssvarene og foreslår på den baggrund en enkelt ændring af lokalplanen, hvor krav om bevaring af to af de nuværende træer erstattes af et krav om plantning af fem nye træer inden for lokalplanområdet.

Effekt

En storby i vækst

Der er stor efterspørgsel på mindre lejeboliger i Næsby, og rækkehuse er generelt meget efterspurgt i hele kommunen.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Høringssvarene besvares, som foreslået i hvidbogen.
2. Lokalplan nr. 10-1059 for Boliger og erhverv ved Bogensevej vedtages endeligt med de foreslåede ændringer.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Maria Brumvig deltog ikke i behandlingen af punktet.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Baggrund

Lokalplanen er udarbejdet for at muliggøre boligbebyggelse i form af rækkehuse, da dette ikke kan ske i overensstemmelse med gældende lokalplan, der udlægger arealet til åben-lav parcelhusbebyggelse samt serviceområde.

Lokalplanen udlægger området til cirka 30 nye tæt-lave boliger samt omdannelse af to eksisterende bygninger til boliger og en mindre del erhverv. Hertil kommer udlæg til vej, p-arealer samt arealer til ophold til internt brug.

Se afgrænsningen af lokalplanområdet nedenfor.

Høringssvar

Lokalplanen har været i offentlig høring i perioden 31. august 2023 til 27. oktober 2023.

Der er indkommet tre høringssvar.

I et høringssvar er der forslag om, at der kun må bygges i røde farver. I et andet høringssvar fra en nabo udtrykkes der ønske om at tillade fældning af et stor, skyggedannende træ, der i lokalplanforslaget er udpeget som bevaringsværdigt. I et tredje høringssvar gives der udtryk for, at der ikke ønskes bebyggelse i to etager.

By- og Kulturforvaltningens vurdering af de indkomne høringssvar

Forvaltningen bemærker, at selvom Odense måske nok historisk set er en "rødstensby", er der flere eksempler i både midtby og særligt i lokalområdet på sten i andre farver og nuancer end rød. Der er i lokalområdet ingen særlig tradition for at bygge i røde mursten.

Forvaltningen vurderer, at træerne med sin højde og sit omfang er med til at sikre, at området fastholder en høj kvalitet i de grønne arealer og fastholder områdets grønne karakter. Forvaltningen vurderer dog, at de to træer udpeget som bevaringsværdige nærmest indsigers grund kan medføre skyggegener en stor del af året. Forvaltningen foreslår derfor, at lokalplanen rettes, så de to træer ikke længere er udpeget i lokalplanen som bevaringsværdige træer, der ikke må fældes. For fortsat at opretholde en grøn karakter i området stilles der i stedet krav om beplantning af yderligere 5 nye træer i mellemstørrelse inden for lokalplanområdet, jævnfør lokalplanens definition.

Det er derfor forvaltningens vurdering, at bebyggelse kan opføres i to etager uden at give væsentlige indbliksgener til beboerne på modsatte side af Bogensevej eller andre borgere i nærområdet i øvrigt.

Lovgrundlag

- Lokalplanen er udarbejdet i henhold til planlovens kapitel 5.

Handlemuligheder

By- og Kulturudvalget og byrådet kan vælge at:

- Lokalplan nr. 10-1059 for Boliger og erhverv ved Bogensevej vedtages endeligt med de foreslåede ændringer.
- Komme med ændringer til planen, som indarbejdes af By- og Kulturforvaltningen, hvorefter nyt forslag sendes i høring. Alternativt kan planerne med ændringer forelægges By- og Kulturudvalget igen.
- Planerne vedtages ikke, hvorved gældende lokalplan nr. 10-429 fortsat vil gælde for området, det ønskede projekt ikke kan gennemføres, og de nuværende lejere skal fraflytte deres lejemål.

Procesdiagram

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Hvidbog offentligt høring_Bogensevej

Lokalplan nr. 10-1059 Boliger og erhverv ved Bogensevej

Punkt 7: Godkendelse af revideret arbejdsklausul og sociale klausuler

88.00.00-G01-75-23

Resume

Det er nu ti år siden, at Odense Kommunes byråd vedtog den nuværende arbejdsklausul. Der er gjort en lang række erfaringer både i Odense kommune, i de kommunale selskaber og i de øvrige fynske kommuner, der tilsammen danner grundlag for en opdatering af arbejdsklausulen. Der foreslås en række tilpasninger, som hovedsageligt er udtryk for præciseringer, der skal skabe større klarhed.

Den reviderede klausul er drøftet i Økonomiudvalget den 11. oktober 2023. Den er desuden den 2. november 2023 i Kommunaldirektørforum Fyn og den 30. november 2023 i Borgmesterforum Fyn indstillet til godkendelse i de fynske byråd, og den forventes således at blive det nye fælles fynske udgangspunkt.

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender den reviderede arbejdsklausul, således at den fremadrettet vil være den gældende arbejdsklausul i Odense Kommune.

Det indstilles desuden, at der foretages en konsekvensrettelse og en præcisering af ejerpolitikken for selskaberne.

Byrådet vedtog – også for ti år siden – beskæftigelses- og lærlingeklausuler samt et vejledningsmateriale hertil. Der indstilles derfor også en opdatering af dette materiale.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender:

1. Den reviderede arbejdsklausul, således at den fremadrettet vil være den gældende arbejdsklausul i Odense Kommune.
2. Økonomiudvalget bemyndiges til at træffe beslutning om eventuelle mindre, senere tilpasninger af arbejdsklausulen.
3. Økonomiudvalget bemyndiges til at godkende eventuelle senere særversioner af arbejdsklausulen, der er tilpasset særlige brancher.
4. Konsekvensrettelse og præcisering i ejerpolitikken for selskaberne, jf. sagsfremstillingen.
5. Arbejdet med beskæftigelses- og lærlingeklausuler sker med udgangspunkt i de vedlagte skabeloner, som løbende tilpasses af Borgmesterforvaltningen.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling, dog således, at arbejdsklausulen sendes i høring hos relevante interesseorganisationer, således at eventuelle høringssvar kan foreligge inden byrådets behandling af sagen.

Rådmændene Søren Windell, Tommy Hummellose og Christoffer Lilleholt samt udvalgsmedlem Claus Houden tager forbehold.

Sagsfremstilling

Tilretning af arbejdsklausulen

Odense Kommune vedtog i 2013 den nugældende arbejdsklausul. Arbejdsklausulen forpligter leverandøren og dennes underleverandører til - i forbindelse med udførelse af opgaven for Odense Kommune - at sikre de ansatte løn- og ansættelsesforhold på niveau med den mest repræsentative overenskomst på området. Det følger af den politiske beslutning, at arbejdsklausulen skal anvendes ved alle køb af tjenesteydelser og bygge- og anlægssydelser. Der gælder således ingen "bagatelgrænse", ligesom der ikke er vedtaget nogen enmæssige undtagelser fra arbejdsklausulens anvendelsesområde.

Kontrolenheden i Borgmesterforvaltningen har siden 2013 haft til opgave at følge op på leverandørernes overholdelse af arbejdsklausulen. I den forbindelse er det erfaret, at arbejdsklausulen i sine formuleringer indeholder nogle uklarheder, som med fordel kan præciseres.

Kontrolenheden har desuden i sit arbejde med klausulen gjort sig følgende erfaringer, som danner grundlag for forslaget om tilretning af arbejdsklausulen:

- Der ses en stigende tendens til anvendelse af udenlandsk arbejdskraft, også på mindre projekter. Erfaringsmæssigt findes oftere løndumping hos udenlandsk end dansk arbejdskraft. Ofte optræder udenlandsk arbejdskraft ikke hos hovedleverandøren, men flere led nede i leverandørkæden.
- Den generelle mangel på arbejdskraft presser leverandørerne, hvorfor Kontrolenheden oplever længere og længere leverandørkæder på selv mindre projekter. Erfaringsmæssigt er sandsynligheden for overtrædelse større, jo længere leverandørkæden er.

På grund af ovennævnte forhold er indsatsen mod social dumping og brugen af arbejdsklausulen, herunder en velformuleret og praktisk anvendelig arbejdsklausul, potentielt vigtigere i dag, end det nogensinde har været.

Borgmesterforvaltningen har været i dialog med de kommunale selskaber og med de fynske kommuner om tilretning af arbejdsklausulen. Input herfra indgår som en del af grundlaget for tilretningen.

De foreslåede tilretninger af arbejdsklausulen har været drøftet i Økonomiudvalget den 11. oktober 2023. Siden drøftelsen i Økonomiudvalget i oktober har revideringen af den fælles fynske arbejdsklausul været forelagt Kommunaldirektørforum Fyn og Borgmesterforum Fyn. Der er i den forbindelse ikke kommet indsigelser mod ændringerne, og de enkelte kommuner skal derfor nu gennemføre en proces i egen kommune med henblik på at få klausulen vedtaget. Der kan i den forbindelse komme kommentarer eller spørgsmål fra de fynske kommuner til den reviderede klausul, men det er ikke forventningen, at det vil føre til ændringer.

Processen omkring vedtagelse af den reviderede arbejdsklausul i de øvrige fynske kommuner er i gang og den forventes vedtaget i Nyborg Kommune den 30. januar 2024, i Assens Kommune den 31. januar 2024, i Faaborg-Midtfyns Kommune den 7. februar 2024, i Langelands Kommune den 26. februar 2024 og i Svendborg Kommune den 26. marts 2024. Tilbagemeldinger fra de resterende kommuner afventes.

På baggrund af Økonomiudvalgets drøftelse i oktober 2023 foreslås det, at Økonomiudvalget bemyndiges til at godkende eventuelle mindre tilpasninger af arbejdsklausulen, som senere måtte blive relevante. Eventuelle tilpasninger vil ikke ændre på den grundlæggende forpligtelse i arbejdsklausulen eller på muligheden for effektivt at håndhæve klausulen.

De tilretninger af den nuværende arbejdsklausul, der med denne sag foreslås godkendt, er primært præciseringer, som skaber større klarhed for alle parter. Tilpasningerne falder i nedenstående kategorier. En uddybning af de enkelte tilretninger fremgår af bilag 1. Den nuværende og den reviderede arbejdsklausul er vedlagt som henholdsvis bilag 2 og 3.

De foreslåede ændringer

1. Krav til leverandørerne i forbindelse med kontrol

Der foreslås en række tilpasninger, som efter sin ordlyd er nye i forhold til den gamle klausul, men som svarer til den praksis, der har været i kontrolarbejdet de seneste år, og som har vist sig nødvendig for at kunne gennemføre retvisende kontroller. Det drejer sig om krav til billedlegitimation, opbevaring af dokumentation efter kontraktudløb, at lønsedler mv. ikke anonymiseres samt, at udbetaling af løn sker via et digitalt betalingssystem.

2. Enkeltmandsvirksomheder, der udfører arbejde på medarbejderlignende vilkår

Der ses en stigende tendens til, at en virksomhed i stedet for at ansætte medarbejdere hyrer personer ind som selvstændige enkeltmandsvirksomheder, uagtet at personerne reelt udfører arbejde på medarbejderlignende vilkår. Allerede i dag betragtes en sådan konstruktion som en omgåelse af arbejdsklausulen, og der stilles derfor i praksis også krav om løn- og arbejdsvilkår på overenskomstniveau for enkeltmandsvirksomheder, der udfører arbejde på medarbejderlignende vilkår. Derfor foreslås dette tydeliggjort i ordlyden af den nye version af arbejdsklausulen.

Problemstillingen betegnes populært som brug af ”falske selvstændige”. I arbejdsklausulen anvendes denne betegnelse ikke.

3. Oplysning om underleverandører

Erfaringsmæssigt er risikoen for overtrædelse af arbejdsklausulen større, jo længere leverandørkæden er. Det er derfor afgørende for muligheden for at føre et risikobaseret tilsyn, at leverandører giver kommunen besked om brugen af underleverandør, inden arbejdet udføres. Af den nuværende arbejdsklausul følger en pligt for leverandøren til at orientere kommunen om brugen af underleverandører. I den nye version foreslås det indskærpet, hvordan og hvornår orientering skal ske. Det er desuden præciseret, at manglende indberetning af underleverandør medfører bod.

4. Overtrædelser af arbejdsklausulen i andre kontrakter kan indgå i misligholdelsesvurderingen

I den nye arbejdsklausul foreslås det, at leverandørens misligholdelse af arbejdsklausulen i andre kontrakter mellem Odense Kommune og leverandøren kan indgå i vurderingen af, hvorvidt den enkelte kontrakt er misligholdt. Dette er en skærpelse i forhold til tidligere. Baggrunden herfor er, at man har brug for at sikre, at leverandøren ikke kan spekulere i systematisk at begå mindre overtrædelser af arbejdsklausulen på flere kontrakter, uden at vi samlet set kan betragte det som væsentlig (og dermed hævebegrundende) misligholdelse. Det kan fx være relevant, hvor der ses et mønster i, at leverandøren ikke indberetter underleverandører eller ikke kan fremlægge timesedler.

5. Bodsbestemmelser simplificeret og revideret

Bodsbestemmelserne foreslås gennemgribende revideret med henblik på at sikre en større grad af gennemsigtighed og forudberegnelighed. Effekten af den reviderede ordlyd svarer imidlertid til den praksis, som Kontrolenheden har anvendt i forhold den eksisterende arbejdsklausul.

Ifølge ordlyden af den nuværende klausul beregnes boden som en bestemt promille af kontraktsummen, dog minimum et fast beløb pr. dag. I praksis er det ofte vanskeligt at definere, hvad der udgør kontraktsummen, fx fordi der er tale om rammeaftaler eller fagentrepriser. Derfor foreslås det, at boden altid blot beregnes som et fast beløb pr. overtrædelse pr. dag. Desuden foreslås der indsat eksempler til belysning af, hvad der udgør en bodsudløsende overtrædelse.

Den nuværende bodsbestemmelse for manglende dokumentation har i visse tilfælde ført til beregning af bodsbeløb, der ikke er proportionale med overtrædelsen. Bodsbeløbet pr. dag foreslås derfor nedsat fra 2.000 til 1.000 kr. Desuden foreslås bod for manglende dokumentation maksimeret ved, at bod herfor maksimalt kan pålægges i to måneder. Herefter vil Kontrolenheden være berettiget til at foretage et skøn over løn- og ansættelsesvilkår og udmåle bod, hvis niveauet ikke lever op til arbejdsklausulen.

Desuden indsættes en generel ”ventil” for bodsbeløb, der giver Odense Kommune mulighed for at nedskrive boden, hvis forholdene konkret taler herfor, fx fordi der er tale om mindre eller undskyldelige overtrædelser og leverandøren samarbejder med Kontrolenheden om at rette op.

6. Efterbetaling

Formålet med arbejdsklausulen er at sikre, at medarbejdere, der udfører opgaver på Odense Kommunes kontrakter, har overenskomstmæssige løn- og arbejdsforhold. Det er derfor væsentligt, at arbejdsklausulen indeholder håndtag til at sikre, at leverandøren retter op, hvis der konstateres overtrædelser. Af den nuværende arbejdsklausul fremgår blot, at Odense Kommune kan tilbageholde vederlag med henblik på at tilgodese krav fra de ansatte, men ikke direkte at leverandøren er forpligtet til at foretage efterbetaling. Dette foreslås præciseret i den nye arbejdsklausul.

Behov for særlige versioner

Odense Kommunes arbejdsklausul anvendes p.t. i samme form til alle typer af køb af bygge- og anlæg og tjenesteydelser. I princippet kan arbejdsklausulen i den foreliggende form anvendes på alle køb, men det har vist sig, at visse bestemmelser i praksis ikke passer til alle brancher. Det er fx tilfældet for klausulens bestemmelser om kontrolbesøg, som er skrevet med udgangspunkt i en situation, hvor leverandørens ydelser leveres hos ordregiver. Det passer dårligt til bl.a. konsulentområdet, hvor arbejdet udføres på leverandørens kontor, og hvor en fysisk kontrol derfor ikke er hensigtsmæssig og kan komme i karambolage med leverandørens lovmæssige forpligtelser i forhold til fx adgangskontrol og sikring af fortrolighed.

For nuværende er et behov for en særlig version af klausulen identificeret i konsulentbranchen, restaurationsbranchen og på det specialiserede socialområde. Eventuelle særudgaver af arbejdsklausulen vil skulle indeholde samme grundlæggende forpligtelse til at overholde et overenskomstmæssigt niveau, og skal samtidig sikre, at krav, kontrol- og sanktioneringsmuligheder i klausulen er relevante og proportionale i det enkelte kontraktforhold.

Borgmesterforvaltningen vil i løbet af 2024 fremlægge særlige versioner af arbejdsklausulen, der er tilpasset særlige brancher. Det foreslås, at sådanne versioner skal kunne godkendes af Økonomiudvalget.

De særlige versioner af arbejdsklausulen vil også blive forelagt Borgmesterforum Fyn med henblik på at skabe mulighed for, at de fynske kommuner kan anvende tilsvarende særudgaver af arbejdsklausulen.

Tilretning af ejerpolitikken

Den nuværende ejerpolitik for 2023-2026, som gælder for Odense Renovation A/S, Odense Havn A/S, Odense Letbane P/S, Fjernvarme Fyn Holding A/S og VandCenter Syd Holding A/S, indeholder følgende formulering:

"2.10

Arbejdsklausuler og sociale klausuler

Såfremt Selskaberne selv forestår udbud, skal Selskaberne overholde Odense Byråds til enhver tid gældende beslutninger om arbejdsklausuler og sociale klausuler. Ved ejerpolitikkenes vedtagelse er følgende beslutninger gældende:

- Udmøntning af arbejdsklausuler – ”Odense mod social dumping” (vedtaget den 9. oktober 2013)
- Sociale klausuler og arbejdsklausuler i Odense Kommune (vedtaget den 12. juni 2013)
- Indstilling vedrørende sociale klausuler og social dumping (vedtaget den 14. november 2012)

På aftalte møder mellem Selskaberne og Borgmesterforvaltningen kan også arbejdet med både arbejds- og sociale klausuler drøftes, ligesom der til disse møder kan deltage medarbejdere fra Odense Kommunes kontrolenhed."

Afsnittet foreslås tilpasset som beskrevet nedenfor. Formålet med tilpasningen er at præcisere, hvornår pligten til at anvende klausulerne gælder, idet formuleringen ”selv forestår udbud” giver anledning til uklarhed.

Formålet med de ændrede bullets er at sikre, at der fremadrettet kan henvises til én (nemlig nærværende) politiske beslutning, når det handler om arbejdsklausuler og sociale klausuler.

Formålet med formuleringerne efter punktopstillingen er at skabe øget klarhed over, hvilke forpligtelser selskaberne har i relation til brugen af sociale klausuler, herunder at selskabernes eventuelle tilpasning, præcisering eller skærpelse af indholdet af arbejdsklausulen kræver godkendelse af Økonomiudvalget.

Endelig er det også formålet at præcisere, at der kan forekomme helt særlige og akutte situationer, hvor selskaberne på grund af driftsmæssige forhold kan undlade at benytte arbejdsklausulen.

"2.10 Arbejdsklausuler og sociale klausuler

Såfremt Selskaberne selv foretager indkøb af tjenesteydelser og bygge- og anlægsopgaver, hvis værdi overstiger 300.000 kr. ekskl. moms (svarende til tilbudslovens grænse for krav om indhentning af mindst to underhåndsbud), skal Selskaberne overholde Odense Byråds til enhver tid gældende beslutninger om arbejdsklausuler og sociale klausuler.

Selskaberne kan dog undtagelsesvist undlade at benytte arbejdsklausulen og sociale klausuler, såfremt særlige og akutte situationer tilsiger dette. Selskaberne registrerer brug af denne undtagelse, således at bestyrelsen og Odense Kommune kan oplyses om brugen, hvis det ønskes.

Pr. [forventeligt 7. februar 2024] er følgende beslutninger gældende:

- Revideret arbejds klausul og sociale klausuler vedtaget af byrådet [forventeligt 7. februar 2024].

Selskabernes brug af lærlinge- og beskæftigelses klausuler skal tage udgangspunkt i Odense Kommunes skabeloner og vejledninger. Selskaberne skal ved hvert enkelt udbud foretage en vurdering af, hvorvidt det er muligt at stille krav om lærlinge eller beskæftigelse af særlige grupper af ledige.

Selskaberne skal til enhver tid anvende den af Odense Kommune vedtagne version af arbejds klausulen. Hvis Selskabet oplever behov for at tilpasse, præcisere eller skærpe indholdet af arbejds klausulen, kan Selskaberne anmode om Økonomiudvalgets godkendelse heraf efter forudgående behandling i Selskabets bestyrelse.

Odense Kommune forventer, at Selskaberne udarbejder kontrolprocedurer og fører et risikobaseret tilsyn.

På aftalte møder mellem Selskaberne og Borgmesterforvaltningen, kan også arbejdet med både arbejds- og sociale klausuler drøftes, ligesom der til disse møder kan deltage medarbejdere fra Odense Kommunes kontrolenhed."

Det bemærkes, at der senere kan opstå behov for endnu en opdatering af ejerpolitikken, hvis der besluttet ændringer i arbejds klausulens anvendelsesområde.

Der er i en afgørelse fra Ankestyrelsen fastlagt, at Odense Kommune ikke længere kan løse kontrolopgaven for selskaberne. Selskaberne er i gang med at finde alternative løsninger til den fremtidige kontrol.

Lærlinge- og beskæftigelses klausuler

Ved byråds beslutninger af 14. november 2012 og 12. juni 2013 blev der i Odense Kommune indført sociale klausuler i form af lærlingeklausuler og beskæftigelses klausuler rettet mod særlige grupper af ledige.

Lærlinge- og beskæftigelses klausuler skal anvendes på bygge- og anlægsopgaver samt tjenesteydelseskontrakter, når det konkret er muligt. For lærlingeklausuler gælder følgende udgangspunkt på, hvilket omfang en kontrakt skal have, for at en lærlingeklausul kan være relevant:

- En samlet varighed på 6 måneder eller mere og
- Lønoms kostninger på minimum 4 mio. kr. og/eller en samlet kontraktværdi ekskl. moms på minimum 10 mio. kr.

For beskæftigelses klausulen gælder, at kontrakten som udgangspunkt minimum skal være af 6 måneders varighed. Om kontrakten konkret er egnet til en beskæftigelses klausul, afgøres ud fra en vurdering af de arbejdsopgaver, der indgår i udførelsen af kontrakten.

Beskæftigelses- og lærlingeklausuler kan anvendes parallelt på samme kontrakt, hvis opgaverne er til det. Beskæftigelses klausulen skal desuden altid vurderes som alternativ, hvis en lærlingeklausul ikke er mulig at gennemføre.

Det generelle billede i forhold til brugen af lærlinge- og beskæftigelses klausuler er positivt. Det kan oplyses, at der p.t. er 109 personer i beskæftigelse som følge af beskæftigelses klausulen, og at den seneste opgørelse fra 2022 viste, at der var

beskæftiget ca. 65 årsværk lærlinge.

Da beskæftigelses- og lærlingeklausuler ikke er vedtaget i deres helhed som arbejdsklausulen, men kun som forslag til kontraktformuleringer, har Borgmesterforvaltningen løbende tilpasset klausulerne i takt med de erfaringer, man har gjort sig, således at de i dag ser ud, som det fremgår af bilag 4 og 5.

I forhold til beskæftigelsesklausulen bemærkes, at målgruppen nu udgør fleksjobbere, integrationsborgere og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Der er fastlagt en proces, der sikrer, at leverandøren kan få hjælp til at finde en egnet kandidat fra Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Der er desuden indført krav, der skal sikre, at klausulen ikke glemmes eller omgås, herunder at leverandøren på forhånd skal fremsende en beskæftigelsesplan, og at leverandøren ikke kan overføre eksisterende medarbejdere til opfyldelse af klausulen. Endvidere er der indført bod for manglende overholdelse af klausulen. Borgmesterforvaltningens erfaringer med implementering og håndhævelse af den nuværende klausul er positive.

I forhold til lærlingeklausulen bemærkes, at denne i det væsentligste ligner den oprindeligt vedtagne. Der har dog med indførelse af kravet om ”personer under oplæring” i udbudsloven og Foreningen for Byggeriets Samfundsansvars reviderede lærlingeklausul været en udvikling på området på det seneste, og Borgmesterforvaltningen forventer derfor snarest at opdatere lærlingeklausulen i lyset af denne udvikling.

For at samle op på tidligere politiske beslutninger og sikre klarhed om omfanget af disse foreslås det, at byrådet godkender, at arbejdet med beskæftigelses- og lærlingeklausuler sker med udgangspunkt i de vedlagte skabeloner (bilag 4 og 5), som løbende tilpasses af Borgmesterforvaltningen.

I byrådssagen af 12. juni 2013 indgik en vejledning til brugen af sociale klausuler. Denne vejledning vil Borgmesterforvaltningen ligeledes sørge for at foretage en opdatering af. Der vil ikke blive ændret på forpligtelsens omfang og udgangspunkt.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1.

Bilag 2

Bilag 3

Bilag 4

Bilag 5

Punkt 8: B-sag: Opfølgning på anbefalinger fra § 17, stk. 4-udvalg for frivillighed og civilsamfund

00.16.00-P20-21-21

Resume

Denne sag handler om § 17, stk. 4-udvalget vedrørende frivillighed og civilsamfund.

Odense Byråd besluttede i juni 2022 at nedsætte et § 17, stk. 4-udvalg med titlen ”Udvalget for frivillighed og civilsamfund”. Formålet med udvalget er at undersøge og komme med anbefalinger til Odense Kommunes strategiske arbejde med frivillighed, herunder hvordan frivillighed og civilsamfund i Odense kan styrkes.

Økonomiudvalget blev den 1. november 2023 præsenteret for fem anbefalinger til, hvordan der kan skabes en stærkere kobling mellem civilsamfund og det kommunale arbejde med velfærd og sociale udfordringer.

Med udgangspunkt i disse anbefalinger præsenteres Økonomiudvalget i denne sag for forslag til implementering af udvalgets anbefalinger til, hvordan der kan skabes en stærkere kobling mellem civilsamfund og det kommunale arbejde med velfærd og sociale udfordringer.

Effekt

Sagen forventes at have en positiv effekt for flere af de 10 Odensemål. Dette er dog særligt i forhold til følgende Odensemål:

Et sundere Odense

Udvalget er med dets anbefalinger med til at skabe grobund for, at flere borgere bliver en del af meningsfulde fællesskaber, hvilket understøtter borgernes mentale og fysiske sundhed samt bidrager til at indfri Odensemålet "Et sundere Odense".

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget godkender forslag til implementering af udvalgets anbefalinger til, hvordan der kan skabes en stærkere kobling mellem civilsamfund og det kommunale arbejde med velfærd og sociale udfordringer.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

Udvalget for frivillighed og civilsamfund skal komme med anbefalinger til Odense Kommunes arbejde med tre temaer. De tre temaer er ”Gunstige rammebetingelser for nye foreningstyper og bevægelser”, ”Stærkere kobling mellem

civilsamfund og det kommunale arbejde med velfærd og sociale udfordringer” samt ”Fastholdelse og rekruttering af frivillige”. Derudover skal udvalget komme med anbefalinger i forhold til kvalificering af arbejdet med Bydelspuljen og Borgerne Bestemmer-puljen samt justering af civilsamfundsstrategien. I bilag 1 ses udvalgets kommissorium.

Denne sag vedrører opfølgning på udvalgets anbefalinger til temaet "Stærkere kobling mellem civilsamfund og det kommunale arbejde med velfærd og sociale udfordringer".

Forslag til implementering af udvalgets anbefalinger til Stærkere kobling mellem civilsamfund og det kommunale arbejde med velfærd og sociale udfordringer.

Den 1. november 2023 blev Økonomiudvalget præsenteret for fem anbefalinger til, hvordan der skabes en stærkere kobling mellem civilsamfund og det kommunale arbejde med velfærd og sociale udfordringer. Anbefalingerne samt udvalgets argumenter for anbefalingerne fremgår af bilag 2.

Borgmesterforvaltningen har arbejdet på oplæg til, hvordan anbefalingerne kan implementeres.

Herunder følger forslag til implementering:

Anbefaling 1: Støtte til medarbejdere og ledere på velfærdsinstitutioner i forhold til at samarbejde med civilsamfundet

Udvalget havde drøftet, at denne anbefaling fx kunne implementeres via muligheden for at booke forløb, oplæg og workshops omhandlende frivillighed og samarbejde med civilsamfundet. Udvalget havde ligeledes drøftet, at der kunne udarbejdes en digital værktøjskasse, hvor overvejelser og hensyn, som kommunen bør tage i forhold til at skabe gunstige samarbejder med civilsamfundet, skitseres.

Borgmesterforvaltningen indstiller, at forvaltningen udarbejder en digital værktøjskasse, som blandt andet kan indeholde forslag til velkomstbrev og frivillig kontrakt, forhold vedrørende børne- og straffeattester samt anbefalinger til samarbejdet med civilsamfundet. Forvaltningen vil i udarbejdelsen af den digitale værktøjskasse indhente bemærkninger fra øvrige forvaltninger samt Frivilligcenter Odense. I forbindelse med lancering af værktøjskassen vil medarbejdere og ledere på velfærdsinstitutioner inviteres til seminar omkring samarbejdet med civilsamfundet, hvor indholdet i værktøjskassen kan uddybes.

Borgmesterforvaltningen indstiller, at det ligeledes bliver muligt for plejehjem, bosteder, skoler, børnehuse og øvrige velfærdsinstitutioner at booke supplerende oplæg og workshops, hvor materialet i værktøjskassen kan gennemgås. Forespørgsler herom meddeles Borgmestersekretariat og Borgerinddragelse, hvor ansvaret for kommunens tværgående frivillighedsindsats er placeret. Ved forespørgsler om oplæg og workshops, vil Borgmestersekretariat og Borgerinddragelse vurdere, hvilke repræsentanter fra øvrige forvaltninger, der med fordel kan inviteres til at medvirke. Forespørgsler om oplæg og workshops vil blive grupperet, så der er deltagelse fra flere velfærdsinstitutioner på én gang.

Anbefaling 2: Støtte og vejledning til frivillige med og uden foreningstilknytning

Udvalget havde drøftet, at denne anbefaling fx kunne implementeres via udarbejdelsen af en digital håndbog med informationer til alle frivillige i Odense, men i særlig grad dem, som er frivillige på velfærdsområdet, og som ikke er tilknyttet en forening. Herudover havde udvalget drøftet, at det kunne tydeliggøres, hvor borgere, foreninger og frivillige kan henvende sig, hvis de ikke på forhånd ved, hvem af kommunens ansatte, det vil være godt at kontakte med spørgsmål

omkring frivillighed. Udvalget havde desuden drøftet, at der kunne ske en opdatering af siderne vedrørende frivillighed på Odense.dk.

Borgmesterforvaltningen indstiller, at forvaltningen udarbejder anbefalinger og informationer til frivillige, særligt frivillige på velfærdsområdet, som ikke er tilknyttet en forening. Borgmesterforvaltningen indstiller, at forvaltningen opdaterer siderne vedrørende frivillighed på Odense.dk og i den forbindelse integrerer anbefalinger og informationer til frivillige på Odense.dk. Borgmesterforvaltningen indstiller ligeledes, at Odense Kommunes organisering af frivillighedsområdet tydeliggøres på Odense.dk i forbindelse med opdateringen af siderne.

Anbefaling 3: Udbredelse af brugen af Socialkompas blandt frontmedarbejdere

Udvalget havde drøftet, at denne anbefaling fx kunne implementeres ved, at der i fremtidige strategier, politikker m.m., der vedrører frivillighedsområdet i Odense, skrives ind, at Socialkompas benyttes som værktøj til at skabe brobygning mellem civilsamfund og kommune. Herudover at Odense Kommune anvender Socialkompas til at vælge samarbejdspartnere blandt foreninger og øvrige civilsamfundsaktører. Udvalget havde desuden drøftet, at der kunne udpeges et ambassadørkorps, som kan udbrede og vejlede i brugen af Socialkompas blandt frontmedarbejdere.

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget med denne sag markerer, at der i arbejdet med frivillighed og civilsamfund, herunder udviklingen af politik og strategier vedrørende frivillighed og civilsamfund, er en forventning om, at Socialkompas nævnes og anvendes i det omfang, det findes formålstjenligt. Som en del af dette vil forvaltningen arbejde på, at Socialkompas også skal rodfæste sig på ledelsesniveau på tværs af forvaltningerne.

Herudover indstiller Borgmesterforvaltningen, at forvaltningen understøtter et tværgående ambassadørkorps bestående af medarbejdere i Odense Kommune, der arbejder med frivillighed. Ambassadørkorpsset kan udbrede og vejlede i brugen af Socialkompas blandt medarbejdere med borgernære funktioner.

Anbefaling 4: Opmærksomhed på frivillighedsindsatsers rammebetingelser

Udvalget havde drøftet, at denne anbefaling fx kunne implementeres ved, at der så vidt muligt tænkes mere langsigtet, hvad angår foreningers økonomiske rammer, og at det i den forbindelse i højere grad prioriteres at guide foreninger og indsatser videre til anden relevant pulje, hvis de står til at miste finansiering. Udvalget havde også drøftet, at der løbende kunne evalueres på, om der er overensstemmelse mellem udbud og efterspørgsel i puljerne, der vedrører frivillighedsområdet i Odense Kommune. Herudover havde udvalget drøftet, at det i højere grad kunne være muligt for frivillige sociale foreninger at modtage kompetenceopbyggende hjælp, blandt andet til fondsansøgninger.

Borgmesterforvaltningen anerkender den del af anbefalingen, der vedrører langsigtede økonomiske rammer for foreningerne. Borgmesterforvaltningen indstiller, at denne del af anbefalingen ikke på nuværende tidspunkt forfølges.

I Odense Kommune er et nyt puljesystem under udarbejdelse. Puljesystemet kommer til at skabe overblik over de forskellige puljemuligheder i Odense Kommune. Borgmesterforvaltningen indstiller, at forvaltningen i løbet af 2024, når puljesystemet er implementeret, kommer med oplæg til, hvordan puljesystemet vil kunne anvendes til at guide foreninger og indsatser videre til anden relevant pulje samt, hvordan systemet kan anvendes til at skabe overblik over henholdsvis udbud og efterspørgsel i puljerne.

Borgmesterforvaltningen indstiller efter oplæg fra By- og Kulturforvaltningen, at det forsøgsvist i 2024 gøres muligt for frivillige sociale foreninger at tilmelde sig restpladser på de kurser, som By- og Kulturforvaltningen tilbyder folkeoplysende foreninger. Borgmesterforvaltningen indstiller, at ordningen evalueres ultimo 2024 med henblik på at

vurdere, om ordningen skal permanentgøres samt, om frivillige sociale foreninger skal have mulighed for at tilmelde sig på lige fod med folkeoplysende foreninger.

Anbefaling 5: Samarbejde på tværs af civilsamfundsaktører om at invitere flere ind i fællesskaberne

Udvalget anbefalede, at der skabes en stærkere kobling på tværs af foreningstyper, og at der skabes bedre muligheder for og incitament til at mødes og indgå samarbejde på tværs af frivillige sociale foreninger, folkeoplysende foreninger samt nye foreningstyper og bevægelser. Udvalget havde drøftet, at dette fx kunne ske via fælles, sociale arrangementer, hvor kendskabet til hinanden øges. Herudover havde udvalget drøftet, at der kunne etableres en ledsagerordning, hvor borgere kan få hjælp til at finde vej til et fællesskab, og at der kunne udvikles metoder og materialer, som foreninger kan anvende til at skabe en god velkomst for nye deltagere. Desuden havde udvalget drøftet, at der årligt kunne afholdes et fagligt arrangement, hvor civilsamfundet kan få viden om forskellige målgrupper, herunder målgrupper med fysiske, psykiske og sociale udfordringer.

Borgmesterforvaltningen indstiller, at forvaltningen udarbejder oplæg til et pilotprojekt i 2024, hvor forskellige typer af foreninger gennem en række sociale- og faglige arrangementer, kan mødes og indgå samarbejde. Dette så der på tværs af civilsamfundsaktører kan samarbejdes om at få flere mennesker ind i fællesskaberne, for derved sammen at bidrage til vigtige dagsordener som bekæmpelse af ensomhed og mental mistrivsel. Der kan eksempelvis skabes koblinger mellem frivillige sociale foreninger og folkeoplysende foreninger eller mellem frivillige sociale foreninger og foreninger med grønne dagsordener.

Borgmesterforvaltningen indstiller, at behovet for en eventuel ledsagerordning undersøges i forbindelse med pilotprojektet, og at eksisterende ordninger som udgangspunkt prioriteres. Borgmesterforvaltningen indstiller ligeledes, at forvaltningen i forbindelse med pilotprojektet undersøger, hvilke metoder og materialer til at sikre en god velkomst i foreningerne, der allerede eksisterer, og at dette materiale eventuelt indarbejdes i den digitale værktøjskasse, jf. anbefaling 1.

Økonomi

Eventuelle økonomiske konsekvenser håndteres inden for Økonomiudvalgets ramme i 2024 og påvirker derfor ikke kommunens kassebeholdning.

Bilag

Kommissorium for § 17 stk. 4-udvalg vedr. frivillighed og civilsamfund

Anbefalinger til stærkere kobling mellem civilsamfund og det kommunale arbejde med velfærd og sociale udfordringer

Punkt 9: C-sag: Eventuel udvidelse af arbejdsklausulens anvendelsesområde

88.00.00-G01-105-23

Resume

Odense Kommunes arbejdsklausul gælder i dag for Odense Kommunes køb af bygge- og anlægsopgaver samt for kommunens køb af tjenesteydelser. For de selskaber, der er omfattet af Odense Kommunes ejerpolitik, finder arbejdsklausulen tilsvarende anvendelse, når selskaberne selv gennemfører udbud.

Med denne sag skal Økonomiudvalget drøfte, hvorvidt arbejdsklausulen eventuelt skal udvides til også at omfatte andre typer af aftaler end køb. Det kunne eksempelvis være Odense Kommunes aftaler om tilskud og sponsorater samt Odense Kommunes selskabers udleje af arealer og bygninger.

Borgmesterforvaltningen vil på mødet blandt andet redegøre for de juridiske muligheder og begrænsninger i en udvidet anvendelse af arbejdsklausulen.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter en eventuel udvidet anvendelse af arbejdsklausulen.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog den første arbejdsklausul den 9. oktober 2013. Arbejdsklausulen er under revidering, jf. andet dagsordenspunkt på Økonomiudvalgets møde, og byrådet forventes primo 2024 at vedtage en revideret udgave.

I forlængelse af arbejdet med revisionen af arbejdsklausulen er det nærliggende også at kigge ind i klausulens anvendelsesområde. Nærværende sag har derfor til formål at belyse muligheder og begrænsninger i forhold til at udvide arbejdsklausulens anvendelsesområde. Dette både for Odense Kommune og kommunens selskaber.

Odense Kommunes nuværende arbejdsklausul gælder for købsaftaler, der omhandler tjenesteydelser eller bygge- og anlægsopgaver. For de selskaber, der er omfattet af Odense Kommunes ejerpolitik, finder arbejdsklausulen tilsvarende anvendelse, når selskaberne selv gennemfører udbud. Følgende selskaber er omfattet af ejerpolitikken: Odense Renovation A/S, Fjernvarme Fyn Holding A/S, VandCenter Syd Holding A/S, Odense Havn A/S og Odense Letbane P/S.

Arbejdsklausulen gælder derimod ikke for andre kontrakttyper, herunder ikke for tilskudsftaler, sponsoraftaler, driftsoverenskomster, erhvervsudleje, forpagtning, ejendomssalg mv. Dette er tilfældet for såvel Odense Kommune som for de fem selskaber, som via ejerpolitikken anvender arbejdsklausulen.

I forhold til Odense Havn har byrådet i december 2018 dog besluttet følgende udvidede formulering i forhold til arbejdsklausulen:

”Selskabet skal søge at bevirke, at også havnens lejere arbejder for tilsvarende arbejds- og sociale klausuler som Odense Kommunes. Dette kan eksempelvis ske ved, at Selskabet udarbejder og udleverer kodeks for bæredygtig og samfundsansvarlig selskabsadfærd til lejerne.”

Borgmesterforvaltningen vil i mødet blandt andet redegøre for de juridiske muligheder og begrænsninger i en udvidet anvendelse af arbejdsklausulen – både i forhold til Odense Kommune og i forhold til Odense Kommunes selskaber.

Afhængig af drøftelserne i Økonomiudvalget kan der være behov for iværksættelse af yderligere analyser forud for eventuelle yderligere drøftelser.

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser, herunder for kommunens kassebeholdning. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Punkt 10: C-sag: Fortsat drøftelse af budgetproces og retning for rammeudmeldingen for Budget 2025

00.30.04-S00-26-23

Resume

Økonomiudvalget har på møde den 10. januar 2024 haft en første drøftelse af budgetprocessen for 2025 og retningen for rammeudmeldingen.

Med denne sag skal Økonomiudvalget fortsætte dialogen om budgetprocessen for 2025 herunder drøfte foreløbige ønsker til nye budgetbestillinger og modeller for differentieret effektiviserings- og omprioriteringskrav.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget fortsætter drøftelsen af budgetprocessen for 2025.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Den økonomiske situation og mulige veje

Økonomiudvalget fik på seneste møde en gennemgang af rammesætningen for Budget 2025, hvor forventningerne til dansk økonomi er, at den er på vej ind i en periode med mere afdæmpet vækst.

Odense Kommune fik med Budget 2024 løst en række udfordringer, som betyder, at kommunens økonomi i udgangspunktet er robust og i balance, når Budget 2025 skal lægges.

Der blev blandt andet givet ekstra penge til det specialiserede socialområde, kollektiv trafik, tandplejen og til etablering af endnu flere faste tværgående teams i den udkørende ældrepleje.

Odense står dog også til dette budget med en række udfordringer, som skal løses i Budget 2025 eller i den nærmeste fremtid. Det gælder driftsbevillinger, som udløber, presserende anlægsbehov, usikkerheder på indtægtssiden i de kommende år, som kan gå begge veje, arealerhvervelse og infrastruktur, kollektiv trafik mv. Hertil kommer rekrutteringsudfordringen, som allerede nu viser sig på en række fagområder.

Økonomiudvalget skal med denne sag fortsætte drøftelsen fra seneste møde om retningen og indholdet i rammeudmeldingen for Budget 2025, herunder om der eventuelt skal igangsættes analyser i forhold til at sikre råderum på sigt til nødvendige prioriteringer og ønsker.

Der er to principielle veje at gå i forhold til dette. Den ene vej er at gå efter status quo og fortsætte som hidtidigt uden at igangsætte yderligere tiltag. Her forventes Budget 2025 at kunne balancere, og der vil være begrænsede engangsmidler til at løse kendte udfordringer på kort sigt. En anden vej vil være at igangsætte større omprioriteringer for både at tage hul på

udfordringerne på langt sigt, og have mulighed for at arbejde videre med nogle af de store samfundsudfordringer og prioriterer øgede velfærdsindsatser og klima. Ind i mellem disse to principielle veje vil der også være et kontinuum af løsningsmuligheder, der placerer sig mellem de to skitserede veje.

Foreløbige nye ønsker til bestillinger af budgetbidrag

Økonomiudvalget drøftede på det første møde følgende nye foreløbige ønsker til bestillinger af budgetbidrag:

- Analyse af fremtidens administration - bredere perspektiv
- Videreførelse af digitaliseringssporet fra Budget 2024
- Overblik over tilskud og puljer i kommunen
- Overblik over historiske særbevillinger

Borgmesterforvaltningen vurderer, at de to sidstnævnte bestillinger kun forventes at bidrage med et beskedent prioriteringsrum.

Der er desuden en bestilling fra Budget 2024, som der skal arbejdes videre med i Budget 2025. Det vedrører analysen "Mindre bøvl, mere mening – færre regler". Det foreslås, at den ikke skal være budgetbidrag, men at den i stedet arbejdes med i eget udvalg/forvaltning.

Endelig er der de sædvanlige budgetbestillinger, som budgettal og bemærkninger, anlægsønsker mv.

Effektiviserings- og omprioriteringskrav

Odense Kommune har i en årrække haft en Effektiviserings- og omprioriteringsstrategi, hvor der årligt er effektiviseret for op til 0,5 % af servicerammen. Strategien bidrager årligt til, at der skabes råderum til politiske prioriteringer og investeringer.

Økonomiudvalget besluttede i sidste års rammeudmelding, at udvalget i forbindelse med rammeudmeldingen for Budget 2025 skal tage stilling til, hvorvidt effektiviserings- og omprioriteringskravet skal forhøjes til i alt 0,75 % (hvoraf 0,25 % fortsat skal prioriteres i udvalgene) med virkning fra 2026. En forhøjelse vil øge råderummet med 23,4 mio. kr. årligt i 2026 og frem.

Udover ønsker til nye budgetbestillinger i rammeudmeldingen startede Økonomiudvalget også op på at drøfte det fremadrettede effektiviserings- og omprioriteringsstrategikrav.

Her bestilte udvalget forskellige forslag til modeller for en forøgelse af effektiviserings- og omprioriteringskravet blandt andet et forslag til model, som er målrettet prioriterede områder.

Borgmesterforvaltningen vil på mødet præsentere forskellige modeller.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 11: C-sag: Deltagelse i Folkemøde 2024

81.44.00-P00-2-23

Resume

Økonomiudvalget skal drøfte deltagelse i dette års Folkemøde, som afholdes den 13.-15. juni 2024.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter deltagelse i Folkemøde 2024.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Dette års Folkemøde afholdes den 13.-15. juni 2024.

Praksis for Økonomiudvalgets deltagelse i Folkemødet har igennem tiden været forskelligartet. Dette lige fra at deltage som samlet udvalg med fælles strategiske temaer, til at Odense Kommune ikke deltager, eller at kun nogle økonomiudvalgsmedlemmer deltager.

De seneste år har praksis dog været, at Økonomiudvalget ikke deltog som samlet udvalg, men at det var op til det enkelte økonomiudvalgsmedlem at vurdere, hvorvidt deltagelse ville være meningsfuldt, og om tiden kunne prioriteres.

Den enkelte rådmands deltagelse blev i den forbindelse planlagt i egen forvaltning, herunder i forhold til deltagelse i debatter og arrangementer mv. Hertil afholdt hver enkelt forvaltning udgifter til deltagelsen af egen rådmand, direktør m.m. Borgmesterforvaltningen afholdt udgifterne for de medlemmer af Økonomiudvalget, der ikke er rådmænd.

Borgmesterforvaltningen forestod det koordinerede og praktiske omkring logi, transport, leje af biler, forplejning mv. Borgmesterforvaltningen plejer at forhåndsbooke 10 værelser på Hotel Skovly, hvilket også er tilfældet i forbindelse med Folkemødet 2024.

Økonomiudvalget drøfter på baggrund af ovenstående deltagelse i Folkemødet 2024.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 12: D-sag: Foretræde fra Odense Letbane

24.00.00-G01-157-22

Resume

I henhold til Odense Kommunes Ejerpolitik afgiver de omfattede selskaber én gang årligt en orientering til Økonomiudvalget om selskabernes status og udviklingsplaner samt benchmark i forhold til sammenlignelige selskaber.

Odense Letbane vil blandt andet orientere om arbejdet med sikring af overholdelse og implementering af både arbejds- og sociale klausuler samt selskabets indsatser med i udbud og kontrakter at udelukke virksomheder fra udbud og ophæve kontrakter med virksomheder, der begår væsentlige overtrædelser af skattelovgivningen.

Odense Letbane vil endvidere orientere om arbejdet med initiativer relateret til byrådets ambition om klimaneutralitet i 2030 og FNs verdensmål samt om bestyrelsens sammensætning set i forhold til selskabets kommende opgaver og planer.

Fra Odense Letbane deltager bestyrelsesformand Jesper Rasmussen og adm. direktør Dan Ravn.

Fra Klima- og Miljøforvaltningen deltager adm. direktør Michael Wognsen Frederiksen.

Fra By- og Kulturforvaltningen deltager adm. direktør Erik Jespersen.

Fra Borgmesterforvaltningen deltager chefkonsulent Brian Frederiksen

Beslutning

Orientering givet.